Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 208 (2241)
1937 onoi sentiaabriiin 9
ÇETVEERG
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunils (bolьşevilg) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mozlin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuzain, 19.
№ sen 10 mynge.

Ynder deede urgasiin yndehe huuri

Ende hajaxan Buriaad-Mongoloi respyyblikiin Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol 1938 onoi xabarai tarilgada namarai paar beledxexe tuxai şuxala togtool abhan baina. Ene togtooloi johoor manai respyyblike deere xamta 126 minga 600 gektaar namarai paar beledxegdexe johotoi.

Namar beledxegdehen paar bolbol xabarai tarilgiin urgasii deeşelyylxe ton zyb zebseg myn geze toologdodog baina. Namarai paar bolbol xabar xaxalhanda oroxodoo byri xysetei, burtag ybehe ygei baidag gexehee gadana, namar ybelei şiig noitii bejedee tataza bailgadagai aşaar xezeede ynder deede urgasa ygedeg geze şinzelxii uxaanai teoori ba praaktikan xydelmeriiin dyrşel sexe bataldag baina. Gebeş, manai Buriaad-Mongoloi respyyblikiin urda urda zilnyydei baidalhaa medexede namarai paarii segnedeg ygei, egeelei xojordoxi eelzeenei xereg meteer yzedeg uşar ton eli yzegdedeg baigaa. Namarai paar tuxai zil byri zasagai gazarai togtool—daabarinuud xedii baidag bolboş, myn zil byxende tere tyseb dyyrgegdengyi yldedeg ba zarim gazarta dyyrgegdebeş tusxai sag haanь xeden jixeer xozomduulza xaxalhan baixa bujuu jixenxidee şanar muutai, ogreex dalantaigaar xaxaldag baihanь yzegdene.

Manai respyyblikiin jixenxi kolxoozuud namarai paarii segnedeg ygei deerehee xezeede xojordoxi eelzeenei xereg bolgozo, tariaagaa xuriaahan xoinoo, oktiaabriiin garhan xoino joho dyyrgehen tedii namarai paar beledxedeg baihan baina. Iimeer sagaa aldahan deerehee namarai paarai ygeze şadaxa byxii xyse şadaliinь huladaza, jirexe zileinь urgasada jamarş tusxai nemeri boldoggyi xosordog uşar yzegdene.

Ene zigşyyritei praaktikii ogtolon usadxaza mynөө zilde namarai paar beledxexe tysebii zaabol sag soonь dyyrgexe—ton şuxala zorilgo partiijna soveedai organizaacanuudai urda zagsaza baina.

Gebeş, mynөө aavgust hara dyyreed sentiaabrь hariin 10 şaxaza baixada namarai paar beledxelei tyseb respyyblike soo miin 0,2 proc. gyisedxegdehen baina. Sentiaabrь 5-ai medeegeer Alairai aimag—16500 gaa tysebtei aad, miin 55 gaa; Booxonoi aimag—7000 gaa tysebtei aad, miin 50 gaa; Xiaaktiin aimag 10500 gaa tysebtei aad, miin 67 gaa ba Bişyyrei aimag 9000 gaa tysebtei aad, miin 39 gaa namarai paar xaxalhan baixa ba bişe aimaguudhaa jamarş medeegyi baina.

Ene faakt deerehee jamar poliitikan tobşolol gargaza bolxo bainab gexede—namarai paar beledxelgii segnedeggyi oportuniis praaktikiin yşөө yrgelzelheer baihii ba SSSR-ei Arkomsoveedai aavgust 11-ei togtool bolon BMASSR-ei Arkomsoveedai aavgust 22-oi togtooloi gyn udxii yşөө oilgoogyi, tereegeeree nyxer Staalinai tabihan 7-8 miliaard pyyd tariaanai tylөө temeselii haatuulza baihanaa medeegyi, johotoi nazagai hanaa amar baidalii xaruulna. Iime teempeer jabaa haa bidener namarai paariin tysebii tahalduulxa ba jirexe zilei urgasada boloşogyi xoro xyrgexe bainabdi. Eneeniii ertehee medeze alduugaa zahaxa xeregtei bolbo.

Namarai paar bolbol erxebişe sentiaabrь soo dyyrgegdexe johotoi. Aavgust—sentiaabriiin paar bolbol ton hain yre ygedeg geze tariaan azalai praaktikatan xelexe baina.

Tiime tula namarai paarta onşologdohon tariaanai pooli bolbol urid xadagdaad, byriş tyrgөөr buxallagdan somogdon abtaxa johotoi. Tereenei hyyleer tusxai gazarii haisa seberleed xuriaalgatai adali xaxalza oroxo uşartai baigaa. Namarai paar xaxalxiin urda tee xadagdahan gazarhaanь buxalnuudiinь zөөze abaad, unahan xoolosiinь haisa tyyze xuriaagaad, pooli deegyyr morin tarmuur jabuulza holoomo ba ybehe xulahanai ylegdelnyydii sym tyyhenei xoino paar bolgon xaxalxa jabadalii joho bolgoxo uşartai. Tiigeed paar xaxalalgada zarim traagtornuudaa tusxai paar beledxelei zvenoo tahalza ygexe uşartai baina. Iixe zuuraa xuriaalgada yder jabadag traagtornuuudaa hyniiin yjede sym xereglexiin xemzee abxa xeregtei

Iigeze kolxoozuudta xydelmeriiin şanga disepliine baiguulaad, traaktornuud ba bişe zebsegyydii bolon xydelmeriiin xysii xereglexe jabadalii gurim zuramtai bolgood, pooli deerexi azalaa zybөөr tabiaad, byxii xydelmeridөө socialiis myriisөө emxidxeed baibal, namarai byxii azalii zerge jabuulaad bygediinь sag soonь dyyrgexe arga sym baina. Iigeed xydelmerilbel bidener namarai paarii sentiaabrь hara soo gyised dyyrgexe xysed argataibdi. Zygөөr toogoi tylөө şarmaigaad şanar muutaigaar paaraa xaxalxa ygein tylөө oroldolgo gargaxa uşartai.

Namarai paar beledxexede BMASSR-ei AKS-ai togtooldo iigeze xelegdehii—„Paar xaxalxiingaa urda gazaraa nemegexeneer xaxalaad, daraanь zaabariiinь johoor, gynze giigөөr paaraa xaxalxii xangaxa.

MTS ba sovxoozuudai zyghөө namarai paar xaxalalgada byxii plyygyydee predplyyznigyydteinь sym aşaglaxii xangaxa“—xytelberi bolgoxo uşartai.

„Xoito poolius“ staanca deere

Gurbadaxiaa Griinviçamerdiaan deere

„Xoito poolius“ geze poliaarna staancatai mylihen aavgustiin 29-de zyyn teehee baruulaza, Griinviç merdiaaniii yngereed, şirotaagai 86 graadus 55 minuutada ba baruun dolgotaagai xojordoxi graadus deere xyrөөd baihan baina. Tereeneigee hyyleer xojor xonood şirotaagai 86 graadus 41 minuutada ba baruun dolgotaagai xojor graadus 30 minuutada baihan baina. Ene yderhөө exileed, ene urasxal mylihen gedergee jabaza, sentiaabriiin 7-noi yder şirotaagai 86 graadus 35 minuutada ba dolgotaagai 0 graadusta xyrehen baina. Iigeze, „Xoito poolius“ staanca bolbol urdaza exilhenhee xoişo Griinviçiin meridiaaniii gurbadaxiaa xyndelen garaba.

***

Ysegelder, sentiaabriiin 7-do 13 çaasta poolius deere bytyy yyletei baigaa. Xojor baal xyseteigeer xoito talahaa halxilza baihan baina. Temperatuuranь miiinus 8 graadus bolzo baina.

Aarktikada sagai ularil muu zandaa

Aarktikada sagai ularil muu zandaa baina. Fraanca Ioosifai gazarai arxipelaag deere bytyy yyletei baihan deerehee, Soveed XolboonoiGeroi Şevelioovai ekspediisii miis Zelaani deere haatuulza baina.

Soveed Exe oronoi gaixamşag xybyyd nyxed: M. Groomov, A. Juumaşev ba S. Daniilin gegşed Moskvaahaa Xoito-Ameerika niidze oşood, buungyi xolo niidxe talaar delxein rekoord tuilaad, aavgustiin 25-da Moskvaagaa busaza jirehen baina.

ZURAG DEERE: (zorimgoi lioodçiguud) zyyn talahaa Soveed Xolboonoi Geroinuud nyxed: M. Groomov, A. Juumaşev ba S. Daniilin gegşed Moskvaada Beloryysai vokzaal deere baina.

B. Dorofeejevai foto (Sojuuzfoto).

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

JAPOONAI TABISUUR De VAANAI SEREGEI XOJORDOXI DIVIIZI XITADAI ZASAGTA MEDELEE YGEXE TUXAIGAA MEDYYLBE ☐ JAPOONAI SAMOLOODUUDAI BOOMBODOLGO ☐ ŞANXAI DEERE 67700 JAPOON SEREG ☐ JAPOONTAN GENERAALЬNA DOBTOLGO XEZE EXILEE ☐ KAALGNDAXI ŞINE „ZASAG“

Şanxai, 5 (TASS). Sentraal Nьjuus aagenstviin medeesehenei johoor, xoito Çaxarta baigaa, japoonai tabisuur De Vaanai xabaatai manzuur—mongoloi seregei xojordoxi diviizi bolbol xitadai zasagta medeltei bolxo tuxaigaa medyylbe. Ene diviizi bolbol Xitad seregei zasagaar şinedxegdexee „tusxai pyynktde“ oşobo.

***

Şanxai, 5 (TASS). Mynөөder hyniiin 2 çaasta japoon seregyyd bolbol Ysyyn ba Booşaanь deerexi poortnuudii ataakalhan baina. Ysed şanga tulaldaanai hyyleer japoon seregyyd 2 miiili tuxai uragşaa jabahan baina. 12 çaasta japoonai gurban samoliooduud xoito vokzaalai rajoon ba Çapeiji boombodobo. Xitadai zeniit artelieeri japoonai samolioodudii buudaza, negiinь unagaaba. Tee xediixen bolood baixada xoito vokzaalai rajoondo xojordoxi samolioodonь unagaagdahan baina.

Xitadai seregei komaandovaniiin medeeselei johoor, Ysyynhee 50 miiili gazarta sereg ba seregei xeregselii şirehen, japoonai 49 paroxooduud baihan baina.

***

Şanxai, 6 (TASS). Mynөөder japoonai samolioodund bolbol Dzesfiilod—paarkahaa baruuxanaar xitadai terjileeşedei laagerai baiza baihan rajoonii boombodobo. 69 xyn aluulhan, 190 xyn şarxatahan baina. Japoonai artelieeri bolbol Janczlipyhee exilee Czianvaan xyrterxi rajoonuudii buudaa. Xitadai medeeselnyydei johoor, Şanxai deere japoonai 67700 seregyyd, edeneinь 57 minganь regyliaarna seregyyd baina.

***

Şanxai, 6 (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, ysegelder japoon seregyyd xadaa, Tianьczlinь—Pykoygai tymer zam deerexi Maçeen ba Tangyaanьtyyn deere baigaa xitad seregei poziicanuud teeşe generaalьna dobtolgo xeze exilbe.

***

Şanxai, 6 (TASS). Ysegelder Kaalgan deere „Urda Çaxarai avtonoomito gyren“ geze neretei, Nankinda medelee ygexegyi şine „zasag“ togtoogdobo geze Reitr aagenstviin Tianьczlinei korrespondeent medeesebe.

Kolxoozuudai tariaalan deere

Erxim staxaanovşa

Xori. Doodo-Xudanai somonoi Blivykerei neremzete kolxoozoi geşyyn nyx Cerempel Cebegei gegşe zilhee zilde jamarş azalda kydelmerilөө haa erxim zişee xaruulza jabadag baina:

Mynөө zilde ybehe xuriaalgada jabaxadaa gar xazuuraar 0,5 gektaar sabşaxa noormotoi baihan aad, ydertөө 1,6 gektaar aldadgyi sabşaza, noormoo 300-430 proceent xyrter dyyrgedeg baigaa

Nyx. Cebegei bolbol mynөө tariaaxuriaalgiin xydelmeride baha erxim zişee xaruulza jabana.

Sodnom Solbon.

Pooliiin staan deere

Muxar-Şiber. Sutain somonoi kolxoozuud tariaaxuriaalgadaa zigderze garahaar yni boloo. Kaliininai ba Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozuud pooliingoo staan deere zişeete hainaar tyxieerehen Ulaan bulantai, tereeniii erxilegşed Kavalioov ba D. Budiin gegşed kolxoozniguudtaa gazeeta unşaza ygedeg ba xydelmerişediinь sylөөtei sagta şatar, daam billiaarda gexe mete naada emxidxeze, kylьtyyrneer amaraltiinь yngergedeg baina.

N. Badmacereenova.

Tariaa xuriaalgiin jabasa tuxai

1937 onoi sentiaabriiin 5-nai medee
(Proceentoor)

Aimaguud:	Xadagdahanь	Tereenhee xuriaagdahanь
Agiin	2,7	—
Alairai	12,3	72,4
Bargazanai . .	38,7	100,0
Bauntiin . . .	—	—
Bişyyrei . . .	61,3	95,1
Booxonoi . . .	20,6	9,6
Zediin	19,8	41,1
Jaruuniin . . .	19,2	77,1
Zagarain . . .	31,5	84,1
Zakaaminai . .	60,5	96,6
Kabaanai . . .	55,0	99,2
Xiaagtiin . . .	54,4	93,9
M.-Şiberei . .	42,5	82,0
Olьxoonoi . .	2,6	100,0
Xoito-Baigalai .	21,9	88,6
Selengiin . . .	23,1	77,1
Tarbagatain . .	44,6	91,1
Tynkenei . . .	49,5	89,1
Ulaan-Ononoi .	7,7	87,6
Ulaan-Ydiin . .	47,0	83,7
Xoriiin	43,4	81,0
Exired-Bulgad	17,1	72,4
Xamta	33,9	83,7

Somolgo ba soxilgii emxidxexe xeregtei

Xoriiin aimagai kolxoozuud sentiaabriiin 5-nai medeegeer 10087 gektaar tariaa xadaza, tysebөө 43 proc. dyyrgebe.

Tariaanai xuriaalgaar ilangajaa Çisaanin, Deede Xyrbiiin, Deede-Xudanai, ba Ydiin somonuudai kolxoozuud geegdeze jabana. Ede somonoi kolxoozuud tariaaxuriaalgada xozomdon jabaza baihanai uşar xadaa, „Tariaan yşөө nogoon“ gelseze nobşorzo huuhaar oroitozo orood, tariaa xuriaalga deere byxe xysөө emxidxeze şadaagyi baihan deerehee boloo.

Tereenei xazuugaar, Xoriiin MTS bolbol Zdaanovai neremzete kolxoozdo kombajna ilьgehen aad, tysebte tariaagaa dyyren xadaagyi baitariinь, „Ulaan Odon“ kolxoozoi tariaanda ilьgeehen baina.

Myn Dampiloonai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Gelegei) „xydelmerişemnai splaavhaa jirenegyi“—geze tariaandaa orozo yşөө şadaagyi baina.

Gadana, olonxi somonoi kolxoozuud xadahan tariaagaa soxixo jabadalii mynөө xyrter emxidxeegyi baina.

Dam. Zam.

EDIBXI XEŞEEL URGAZA BAINA

Xori. Xoriiin somonoi Zdaanovoi neremzete kolxoozoi ybehenei xuriaalgiin brigaadiin xydelmerişed BMASSR-ei Konstituuca batalan abhan tyyxete ydertei daşaramduulan, Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX ziliin oiji azaliin amzaltataigaar ugtaxiin tylөө edibxi zorigoo şangadxaza, ybehe xuriaalgaa ton hainaar jabuulza baina. Kolxoozniguud B.Zalsanai, S.Aanzadai, O.Zigzedei. S.D. Ajuurai, D,Zigzedei, G Dondogoi ba M.Zamjanai gegşed yderiingөө noormii ylyybşelen dyyrgene.

Malazal deereş xydelmerilze jabaaşad myn edibxitei xydelmerilze baina. B.Baldanzabai, Dolson Baldanzabai, S.Zalsanai ba Dorzo Dondogoi gegşed haradaa 48-56 azalta ydernyydii olno.

Dam. Zam.

ITAALIIIN ZASAGTA SSSR-ei ZASAGAI MEDYYLHEN BURUUŞAALAI NOOTO

Ysegelder, 1937 onoi sentiaabriiin 6-nai yder, Itaalidaxi SSSR-ei posoolьstvo bolbol SSSR-ei zasagai daalgabariaar, Itaaliiin gadaada xeregei miniistr nojon Çiaano gegşede buruuşaalai iime nootii damzuulba:

„Itaalida baigaa Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Xolboonoi posoolьstvo bolbol SSSR-ei xudaldaanai syydnenyydte esergyy Itaaliiinseregei syydnenyydei xehen agressiivna jabuulgii xaruulxa hezeglemeer bişehen barimtanuud Soveed Xolboonoi zasagai medelde orood baihanda Itaaliiin zasagai anxaralii xanduulna. Ene zaagdahan jabuulga xadaa, şuluu nyyrhe şireed, Kardiifahaa Poort-Saiid oşozo jabataraa, Alziirhaa zyyn tee 120 kilomeetrei xaraatai gazarta ene onoi aavgustiin 30-nai yder 22 çaasta ataakaluulhan, soveedai „Timiriaazev“ syydnii Itaaliiin uhan dooguur jabadag syydniin uhanda unagaahan jabadal bolno. Myn, asfaaltda xereglegdexe peekkii şireed Mariyypolьhoo Seett oşozo jabataraa, ene onoi sentiaabriiin negenei yder 6 çaas 20 minuutada Skiroos aralhaa 15 miiili gazarta ataakaluulhan, soveedai „Blagoojev“ syydnede bahal iime dobtolgo xegdehen baina.

Itaalitai normaalьna diplomatiis xarilsaa bariza baigaa Soveed Xolboonoi xudaldaanai syydnenyydei dalain neemel zamaar hamaran jabaxa jabadalda esergyy xehen ede aaktnuud xadaa gansal gymaniizmiin priincebyydtei bişe, myn ulasxoorondiin erxiin ton elementaarьna ba oloniitede haişaagdan mederegdehen noormonuudta abxa tanaggyi erid xarşa baina geze Itaaliiin zasag xelseengyi mederexe baina. Eneentei xamta, SSSR-ei tugtaigaar hamaraza jabaa syydnenyydte Itaaliiin syydnenyydei dobtolhon aakt bolbol 1933 onoi sentiaabriiin 2-to SSSR ba Itaali xojoroi xoorondo batalagdahan ba xelsee xeze baigaa xojor talanuud „jamarş yjede amiaara amiaaraa, myn tereşelen nege gy, ali gurbadaxi taliin xeden derzaavanuudtai xamta negendee esergyy oroxogyi, dain baildaa xexegyi, xuuraiş gazarta, dalai deereş, ygeiş haa agaartaaş haanь negendee dobtolgo xexegyi...“ gehen ujalgii negedexi pyynkt dotoroo xaraalhan paaktii ebdene.

Deere zaagdahan uşar deerehee SSSR-ei posoolьstvo bolbol SSR Xolboonoi zasagai daalgabariaar ba tereenei nerehee ton erid buruuşaalii Itaaliiin zasagta medyylne.

SSSR-ei zasag bolbol SSSR-ei tugtaigaar hamaraza jabahan xudaldaanai syydnenyydte deere xelegdehen uhan seregei agressiivna xysenyydei xehen poliitikan, ba myn materiaalьna xoişolongoi tylөө byxii xariuusalgii Itaaliiin zasagta toxono.

SSSR-ei posoolьstvo bolbol ene agreessii saaşadaa eseslen zogsooxo jabadalii, ede aaktnuudai gemeer Soveed Xolboonoi aldahan xoxidolii, myn ene nerlegdehen soveedai syydnenyydei morlaaguudai ba myn tedenei bylenerei yzehen xoxidolii gyised busaalgaxa jabadalii erid baalaxii Soveed zasagaar naidalgata bolgogdohon baina. Posoolьstvo bolbol ene zaagdahan agressiivna jabuulgii xehen jabadalda gemte niuurnuudii zişee bolxoor xeheexii baalaxa naidabarita bolgogdohon baina“. (TASS).

MANAI ZYRXEN UUR SUXALAAR DYYRENXEI

Byxii delxeide ajuulta muuxai medeesel duul Iaa. Manai zyrxen zaxa xizaargyi uur suxalaar dyyrenxei. Soveedai xudaldaanai paroxooduudii uhanda unagaahan faşiis deermeşedei yzegdөө duuldaagyi gemte jabuulga xeheegdengyi yldexegyi.

Bidener bolbol paarti ba zasagai tyryyşiin duudalgaar, pasaziirai ba ekspedicioonno samoliooduudai ştyrvaalnuudhaa istrebiitelьnuud, razveedçiguudai piloodoi kobiinanuudta huuxabdi.

Aguu jixe Soveed oronoi zөөride өөriingөө buzagai habarii harbaixa jabadalii faşiis noxosuudta xiilgexegyibdi.

Soveed Xolboonoi Geroinuud:
M.Slepnioov.
P. Golovilin.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Zyyn froont

Respyybliken aarmiiin zyyn froontii komaandalagşa generaal Poosas gegşe Belьçiite goorod xyrebe. Respyyblikiinxinei seregyyd jixe xaluunaar ugtaa. Generaal Poosas bolbol xebleлei tylɵɵlegsedtei uulzaza, Aragoonai (zyyn) froont deerexi dobtolgiin exilexehee xoişo, respyyblikiinxinei liiniii tahalaxa hedelgii yimyyleeşenei ysed şangaar oroldooş haanь, operaacanuudai yysxelge respyyblikiinxinei garta baina,—geze medyylbe. Generaal Poosasai xelehenei johoor, respyyblikiinxinei seregyyd xeden ataakanuudii xeheneigee aşaar 900 kvadraadna kilomeetr territoorii ezelhen, gurba minga garan xynyydii pleende abhan ba yimyyleeşende goritoi geegdel yzyylhen, yimyyleşenei 20 samoliooduudii unagaahan baina. Respyyblikiinxinei seregyyd ton jixe strategiis udxaşanartai poziicii ezelee.

Belьçiitii ezelhen jabadal respyyblikiinxinei jixe amzalta myn.

Centraalьna froont

Kogolьjuudahaa baruun-xoino Tramaaxon rajoondo respyyblikiinxinei seregyyd ataakanuudii xeze, oiro zuuraxan sag soo baildahanaigaa hyyleer yimyyleeşenei okooponuudai liiniii ezelee.

Espaanь aagenstviin medeeselei johoor, sentiaabriiin 6 nai hyni yimyyleeşenei arteleeri Madriidii buudaba. Boombodolgohoo yxehen zonuudai gemtehen zɵɵriiin medee ygei baina.

Xoito froont

Hyylei medeeselnyydei johoor, yimyyleeşen bolbol Lьjaazos ba tereen şadarai ynderdxenyydii ezelbe.

***

Xoito froont deere bolhon agaarai baildaanda, respyybliikiinxinei samoliooduud bolbol „Tiat" geze nege faşiis samoliioodii unagaagaa geze Espaanь aagenstvo medeesene.

BMASSR-ei prokuratuuriin medeesel

Zagotzernoogoi zarim pyynktnyyd bolbol tariaa abalgada, ilangajaa 1937 onoi urgasahaa soortoto tariaa tuşaan abalgada beledxelgyi (sklaaduud, ambaarnuudiinь muuxai ba xoroxoitoi g.m.) baihan ba iime ambaar sklaaduudii Zagotzernoogoi moziin kontoora ba Tariaanai glaavna inspeekce xojor bolbol tariaa asxalgada tuşaaza baiba.

1937 onoi urgasahaa soortoto tariaa tuşaan abza xadagalxa ambaar ba sklaaduudii beledxexe gehen xeregte xorolol xehenei ba xoroxoitoi ba muuxai bolhon ambaarnuudii tariaa xadagalalgada belen bolhon sklaaduud geze ynemşelge ygexe zergeer tariaa xadagalxa ambaar, sklaaduudii sag bolzor soonь belen bolgoxo xemzeeji tahalduulhanai tula, Zagotzernoogoi moziin kontoorii erxilegşe Klimovskiix ba tariaanai glaavna inspeektor Sosynoov gegşed bolbol xinamzada abtaza, RSFSR-ei Şyyxe Saaziin Koodeksiin 58-7 zyilei johoor xuuliiin xariuusalgada xabaaduulagdaba.

Eneen tuxai myrdelge hajiin ydernyydte dyyrgegdeze, xeregiinь Buriaaad-Mongol Respyyblikiin Jixedeede Syydte ygtene.

Respyyblikiin prokuroor Tanxaajev

K. SOVEELЬNIKOVAI BA S. LOOSKYTOVAI FOTO. (SOJUUZFOTO)

Kriimde, piooneerei „Aartek" geze laagerta byxeli zunaa amarxaar jireken Ispaaniiin xyyged aavgustiin 15-da Moskvaada jiree.

ZURAG DEERE: Ispaaniiin xyyged Moskvaada, Kyyrsk vokzaalai perroon deere baina.

Manai respyyblike dotor

Ende haja, Žediin volьfraamai **kombinaad** deere profsojuuziin konfereence bolzo, gurban yder yrgelzeleed dyyrehen baina.

Konfereence bolbol, profsojuuziin ryydnigei komiteedai şine sostaavii niuusa hungaltiin johoor hungalga xexedee, komiteedai xuuşan geşyydhee negeş xyniii hungaagyi. Uşariinь xadaa, rydkoomoi xuuşan sostaavai ujalgata xydelmeriee jabuulza şadaagyi deereheenь boloo.

Olonxiiin duugaar, rydkoomoi sostaav—17 xynɵɵr hungagdaba. Rydkoomoi tyryylegşede nyx. **Sytyyrin**, tyryylegşiin orologşodo nyx. **Myçniik** gegşed hungagdaa.

KOLXOOZOI ZƟƟRIDE GAR BY XYRGE!

Agiin aimagai Urda-Agiin somonoi Voroşiilovoi neremzete kolxoozdo aradai daisanai ylegdelnyyd ɵɵhediingɵɵ xoroto jabuulgii xeheer baina. Edener mynɵɵ xadaa kolxoozoi zɵɵride xorololto xexe jabadalii gol bolgozo tabiaad baina. Aradai daisan Bata Mynxe Vaandanai esege Bobonoi Vaandan gegşe hyy tavaarai feermehee nelieen jixe toho xulagailza baihanaa barigdahan baina. Gadana Bobonoi Vaandan bolbol yngeregşe zilde Urda-Agiin exin hurguulida Voroşiilovoi ner. kolxoozoi xyygedei togoo barigşa baixadaa mixa, toho ba talxa zergii yberşelen abahaniinь nelieed jixe baixa. Ende togooşon baixa zuuraa xyygedei ybeşelxede lamiin em uulgaja geze Bobonoi Vaandan jixedee baaladag baigaa. Jyre xelexede, Bobonoi Vaandan kolxoozto orohonohoo xoişo xamtiin azalda tuhatai xydelmeri xeegyi, ybeşen xebertei, sag yrgelze emegegtei, baidag baihan aadle niitiin zɵɵriii yberşelexe bolxodoo elyyr baiba.

Myn ene kolxoozoi tariaaxuriaalgiin brigaadiin zvenovood Regzenei Babuu gegşii abaad yzegtii. Enenь xadaa, tyryylegş B Ivaanai magtaaltai xyn bolboş, yngeregşe ybeldɵɵ Çite goorodoi tyrmede baihan axa lama Xaimsag gegşede niuusaar ediee xool abaaşaza ygedeg, bişeg zaxiaa abalsadag baihan baixa jym. Tere Regzenei bolbol, Staalin Konstituuciin batalagdan gargagdaxada kolxoozniguudai dunda: „Nyxed, lama burxanda myrgexe ba şytexe, yrgexe jabadal bolbol xoriuulgyi bolbo. Eneen deerehee medexede, şazan bolbol socialiizmda tuhatai baiza boloo xa,—gexeteigee xamta,—lama burxanaa martaxagyiji xeşeegtii" geze soveedta ese gyy agitaaca taraahan bain[a]. Yşɵɵ saaşanь xelexede. Babu[u] „zvenovood" bolbol ene zun yjede dasanda xuralai bolxo[o] kolxoozniguudhaa yrgel su[u]luulza ɵɵriingɵɵ esegeer das[…] elьgeehen baixa.

Eneenhee gadana Regzen[ei] bolbol yngeregşe ybel kolxozoi 9 ceentner ton haixan [...]niice xulagailhan ba myn e[…] xabar 3 ceentnerhee ylyy y[…]henei ton haixan şiniice edih[…] baina.

Edenerei yngeregşe ybelh[ee] xoişo iime xoroto jabuulga x[…]ze baihaniinь mynɵɵ xyrt[…] eliryylegdeegyi jabadal bolh[…] kolxooz deerexi partiijna [...] soveedai organizaacanuudai a[…]giin heremzegyi hoxor, pol[i]tikan hanaa amar huuhanh[…] bolhoniinь eli baina.

Iigeze baixadanь ene kolxozoi tyryylegşe Bata Ivaan bolbol Bobonoi Vaandanda [...] tereenei xybyynde bildaguuş[…]za urda xoinonь orozo yme[…]şeleze jabadag baigaa. Ɵɵre Ivaanai Bata kolxoozoi zɵɵr jixe yrihen baixa. Žişeelxe[…] xeneiş zybɵɵlgyigɵɵr kolxozoi erxim hain xojor adu[u] tyreleigɵɵ xyntei nege buru[…]gaar ba nege yrgedeg gun[…] aduuhaar agsahan baixa. T[e]reenhee daamzarxadaa, yng[e]regşe ybel kolxoozoi 12 al[…] ton haixan xiaag ybehe xend[…] xelengyi xulgain gurimaar e[…] esege xojortoo ygehen bain[a]. Gadana, kolxoozoi geşyyn bi[…] ende tende zaiguultaza jabaha[…] hamganaigaa dyy xybyyn[…] kolxoozoi myngii ɵɵrɵɵ med[…]ze ygehen baina. Kolxooz socialiis zɵɵride xoro xyrgez[…] xulagailza baihan aradai dais[a]nai ylegdelnyyd ba teden[…] tuhalagşadtai eris xatuuuga[…] temesexe ton şuxala baina.

B. Şyymzel

Sag soogoo exilee

Zagastain 10 zilei hurguuli bolbol sentiaabriiin 1-de huralsalaigaa şine zilde urda urdiinxihaa emxiteigeer oroo gexede bolxo baina.

Ene hurguuli (direektoriinь nyx. Şagdiirov) bolbol mynɵɵ zilde jixe xydelmeri xehen baina. Hurguuliiingaa gernyyd, huragşadai xamtiin baira ba stoloovodo kapitaalьna zahabari şikatuurxa xehen, sagaalhan ba pooloo (şalaa) şirdehen, 25 xeheg standaartno paartnuudii şineer darxaluulhan baina.

Myn ene hurguuli xadaa, hurguuli bolhon saghaa xoişo egee tyryyşiinxiee huralsalaa sag soonь—sentiaabrь negende exileze şadaa. Hurguuliiingaa exilxe deere, hurgagşadiinь huralsalaigaa xydelmeriiin tysebii xuu belen bolgood hurguuli soogoo sonosxoloi sambar deere xadahan baiba. Hurguuliiingaa exilxiin urda ydeşenь hurgagşadai kollektiiv bolbol zyblɵɵ xeze xen jamar klaasta zaaxa ba xen jamar klaassii xytelberilexe bolon xen hurguuliiingaa dergedexi niitiin jamar organizaacii (osooaviasiim, burxangyişyyd, literatuurna kryzooguud g.m.) xytelberilexe tuxai xelsehen ba[i]na. Mynɵɵ ene hurguuli bolb[ol] huralsalaa saaşadaa haadgy[i]gɵɵr jabuulza şadaxa erxe b[a]daltai baina.

Gebeş, ene hurguuli bolb[ol] şine zileigee huralsalai yd[…] boltor, exilhen byxii zyilny[…]dee gyised dyyrgeze şadaag[yi] olon dutuunuudtai baiba. Xy[…] xyrehɵɵr hurguuliiin jixe g[…]riinь yşɵɵ xysed belen bolo[o]gyi, huragşadai xamtiin bair[…]nuudai zahabari duuhaad[…] sonxonuudainь zizeg zahab[a]rinuud xysed zahabarilaag[yi]. Tylieegɵɵ miin 50 procee[nt] oruulhan baina. Ene hurguu[li]da tomilogdohon 3 hurgag[şa]nar yşɵɵ jireedyi.

Ene bolbol huralsalai şi[ne] zilei exin deere xysed bel[en] bolood baixa argatai baih[a] bolboş, emxidxelei muu deer[e]hee belen boloogyi baina. H[u]ralsalai şine zilei tyryyşi[…] yderte toxiooldohon ede d[u]tuunuudaa ysɵɵxen xonogs[…] usadxaxiin tylɵɵ ene hurgu[u]liiin direektor nyx. Şagdiir[o]vai zyghɵɵ xurdan xemzeeny[…] abtaxa johotoi.

Jym. Cerenei.

OKTIAABRIIIN SOCIALIIS REVOLIYYCIIN XX OIDO UGTAMŽA

Yiledberiiin gazarnuudai ba şine barilganuudai, myn kolxoozuudai socialiis myriisɵɵde orolsohonoi

SPIISK

1. **Ulaan-Ydiin tymer zamai yyzel** (otdeleeniiin naçaalьnig **Jerokooviç** ba politoddeelai naçaalьnig Izootov, lineejne komiteedai tyryylegşe **Deniseenko**).

2. **Ulaan- Ydiin depoo** (depoogoi naçaalьnig Lelaagin ba partiijna komiteedai sekretaarь **Şveedov**, mestkoomoi tyryylegşe Kiselioov)

3. **Selengiin uhanzamai paroxoodstvo** (paroxoodstviin naçaalьnig **Saveelьjev** ba politotdeelai naçaalьnig **Arxaarov**, baskomreeçiin tyryylegşe **Meramkyylьjev**).

4. **Ulaan-Ydiin şilei zavood** (direektor **Žykoov** ba partiijna komiteedai sekretaarь **Dorofeejev**, zavkoomoi tyryylegşe **Dybroovski**)

5. **Ulaan- Ydiin PVZ-n parovooz xagsardag ceexiin xojordoxi prolioot** (prolioodoi naçaalьnig **Rassiixin** ba partoorg **Desiaatkov**, profoorg **Mişeenko**).

6, **Xiaagtiin aimagai Markiizovai neremžete kolxooz** (tyryylegşe **Zoltoojev**).

7. **Burmnogopromsojuuziin promesloovo kooperaaciin yiledberi** (tyryylegşe **Ždaanov**).

8. Xoriiin aimagai **Staalinai neremžete kolxooz** (tyryylegşe **Mixaajlov**).

9. **Muxar- Şiberei Xonxoloin MTS** (direektorii tyrorologşo **Mixaajlov**).

10. **Selengiin paroxoodstviin sydoremoontno zavood** (zavoodai direektor nyx. **Krivoşeejkin**, paartkoomoi sekretaarь nyx. **Krasoovski**, zavkoomoi tyryylegşe nyx. **Bobroov**).

11. **Ulaan-Ydiin mixanai kombinaadai barilga** (barilgiin naçaalьnig nyx. **Kyznicoov**, paartkoomoi sekretaarь nyx. **Şadaanov**).

12. **Ulaan-Ydiin PVZ-ai vagoon xagsaralgiin ceex** (ceexiin naçaalьnig nyx. **Gyrьjaanov**, paartoorg nyx. **Lişaagin**, profoorg nyx. **Sineelьnikov**).

13. **Ulaan-Ydiin şilei zavoodai žyhexe ceex** (ceexiin naçaalьnig nyx. **Şooxina**).

14. **Modouradxuulxa modonoi kombinaadai treest „Burmongollees"** (naçaalьnig nyx. **Yşakoov**, paartoorg nyx. **Şkoolьnikov**).

15. **„Kraasnii Vostoog"** geze ažayiledberiiin arteelь (arteeliiin tyryylegşe nyx. **Karatyyjev**).

16. **Selengiin aimagai „Ulaan-Tamça"** geze kolxooz (tyryylegşenь nyx. **Bujantyyjev**).

17. **Selengiin aimagai Teelьmenei neremžete kolxooz** (tyryylegşe nyx. **Bambaarov**).

18. Muxarşiberei amagai **„Pobidiitilь"** kolxooz (tyryylegşe nyx. **Ivanoov**).

19. Muxarşiberei selьsoveedai Leebidivei neremžete kolxooz (tyryylegşe nyx. **Medveediv**).

20. **Burmontoorgiin №7 xozrasçootno magaziin** (magaziinai direektor nyx. **Poxordoojev**).

„Yiledberiiin ynder bytɵɵsɵɵr ugtaxab"

Ulaan-Ydiin PVZ-ei deere xydelmerilže baigaa staxaanovşa nyx. Lavreenti Doneejev gegşe 1936 ondo, ɵɵriingɵɵ exe niutag—Kabaanskiin aimaghaa garža, respyybliikiingee ceentr—Ulaan-Yde goorod jireed, Parovooz-vagoonoi zavoodoi FZY hurguulida hurža exilhen baina. Lavreenti nyxer nege zil soo hurguuliaa dyyrgeže, sleesariiin mergezeltei bolood, zavoodei parovooz xagsardag ceexte—egee tyryyşiinxiee xydelmerilže exilhen baina. Doneejev bolbol sleesarna mergeželdee jixe duratai ba xehen ažaldaa jixe şin nigtaar xandadag deereehee ydereigɵɵ noormonuudii yrgelže ylyylen dyyrgeed baidag boloo. Tiigeed, iimeer nege harahaa ylyytei xydelmerilɵɵd baixadanь, ceexiinь kollektiiv nyxer Doneejevte udaarnigai xyndete nere olgohon baina. Nyxer Lavreenti udaarnig neretei bolhondoo urmašaža, byri byri hainaar xydelmerilže yiledberiiin bytɵɵsɵɵr hain žişee yzyylen, staxaanovtanai şine noormiin garxada, myn ydereigɵɵ tysebii ylyylen dyyrgedeg bolhon baina.

Nyxer Doneejev mynɵɵ staxaanovşa aldartai yiledberiiingɵɵ noormii žiirtee 200-250 proceent dyyrgedeg, yngeregşe Ijyynь ba ijyylь haranuudaigaa programii 250 proceent dyyrgehen baina.

—Urdanь, baga jabaxadaa, zavood geeşe jixe aimşagtai jyyme şingieer hanagşa hembi. Jixeşeg bolood jabaxadaa, zavoodhoo aixaa boli xohoo gadana tende orožo xydelmerilɵɵ haa geže hanadag bolood, erdem bagataidaa tydegesedeg, tende xydelmerildeg xynyyd bultadaa deede erdemtei baixa geže hanagşa hembi...

Mynɵɵ xadaa, zavoodto xydeledeg bolžo, hanahan hanalaa gyisedxɵɵb. Minii mergezel ton baga baina. Tiigeed mergezelee deeşelyylxiin tylɵɵ ali bolxoor oroldonxoib, nom unşanxaib, axa nyxedeigɵɵ zaahan zaabarinuudii martaxagyi geže oroldonxoib, xeže baihan xydelmeriiinь adaglanxaib. Myn edeenei xažuugaar uran zoxiool, gazeetanuudii unşalsanxaib.

Mynɵɵ manai zavoodoi staxaanovtan ba inženeer-teexnikiin xydelmerilegşed, Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX oido ugtamža bolgon Oktiaabriiin urda teexi myriisɵɵnde orolsožo baina. Bi baha orolsoob, ene aguu jixe oiji yiledberiiin ynder bytɵɵsɵɵr ugtaxa geže ujalgaa ygɵɵb,—geže zaluu sleesarь Lavreenti nyxer jarina.

Jarildagşa.

Myriisegşedei žagsaal yrgedeže baina

Selengiin aimagai gyisedxexe Komiteedai pleenym deere Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX oiji ugtaxa tuxai Xonxoloin MTS-ei xandaxa bişegii zybşen xelseed, tus myriisɵɵnde orolsožo, ažaxuin ba sojol kylьtyyriin froont deere jixenyyd amžaltanuudii tuilaxiin tylɵɵ temesexe gebe.

B.

Lenoot geže zerlig amitan

Selengiin aimagai Tamçiin somonoi „Socialiizm" kolxooz BMASSR-ei Gazar tarialangai Arkomaadhaa ene zilde 6 tologoi LENOOT geže zerlig amitaniii xudaldan abaad težeeže baina.

Ene LENOOT geže amit[an] bolbol jixe haixan arhat[ai] ynetei amitan myn ba jixe ty[…]gɵɵr yržexe baina.

Tiime xadanь kolxoozuud abža ysxebel olzotoi baina.

V.B.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇAGIIN.

CIIRK
Sentiaabriiin 8-ai yder

Soveedai şinenyyd atrakcioonoi gastrooli
Jevroopiin illiyzioniist LONGO
şine eksperimeentiin tula
3 straatos 3

Şine jirehen artiistnar naadalsaxa.
Ydeşiin 9 çaasta exilne.
Yderei 3 çaahaa kaassa neelgetei.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa B. XORŞONŽABOON Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BMASSR-ei Niut. Ažyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 878